

7. สรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

7.1 สรุปผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ

จากผลการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศ (TSP) บริเวณบ้านเลขที่ 38 ม.5 ต.บ้านลำ อยู่ติดพื้นที่โครงการด้านทิศเหนือ พบว่ามีค่าฝุ่นละอองในบรรยากาศ 0.049 มก./ลบ.ม. บริเวณ บ้านเลขที่ 28 ม.12 บ้านหนองพันอ้อม ต. โคกแย้ ซึ่งอยู่ใกล้พื้นที่โครงการด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ พบว่า มีค่าฝุ่นละอองในบรรยากาศ 0.056 มก./ลบ.ม. บริเวณบ้านเลขที่ 5 ม.11 ต.โคกแย้ พบว่ามีค่าฝุ่นละอองในบรรยากาศ 0.063 มก./ลบ.ม. และบริเวณ บ้านเลขที่ 12/3 ม.10 ต.โคกแย้ ซึ่งอยู่ใกล้เส้นทางขนส่งแร่ของโครงการ พบว่ามีค่าปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศ 0.065 มก./ลบ.ม.

เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศ 24 ชั่วโมง พบว่าทุกสถานีตรวจวัดมีค่าไม่เกินค่ามาตรฐาน (≤ 0.33 มก./ลบ.ม.) และมีค่าปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศ อยู่ในระดับต่ำทุกสถานี และค่าใกล้เคียงกัน และเมื่อเปรียบเทียบกับผลการตรวจวัดครั้งที่ผ่านมา พบว่า ค่าที่ได้มีค่าต่ำใกล้เคียงกัน

สรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมการทำเหมืองแร่ดินเหนียวสีโดยวิธีเหมืองหาบของโครงการช่วยลดผลกระทบด้านฝุ่นละออง ต่อชุมชนโดยรอบได้เป็นอย่างดี เนื่องจากปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศของทุกสถานีตรวจวัดมีค่าค่อนข้างต่ำและไม่เกินค่ามาตรฐาน ฯ และการปลูกต้นไม้เป็นการป้องกันการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองได้เป็นอย่างดี และปัจจุบันเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่มีการปิดตัวลงของโรงงานผลิตกระเบื้อง ทำให้มีการผลิตที่น้อยลงมาก กิจกรรมการผลิตแร่ลดลงมาก

และจากการตรวจวัดความเร็วลมและทิศทางลม ขณะทำการตรวจวัด พบว่า ลมส่วนใหญ่มีทิศทางลมมาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ความเร็วลมเฉลี่ย 1.70 เมตร/วินาที เป็นลมสงบร้อยละ 20.83 อุณหภูมิสูงสุด 28.6 องศาเซลเซียส ที่เวลา 14.56-15.56 น. ความชื้นในบรรยากาศ ร้อยละ 18-35 และไม่มีฝนตก สามารถสรุปได้ว่าความเร็วลมต่ำ ลมส่วนใหญ่พัดพามาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งบ้านที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากกระแสทิศทางลม ได้แก่ บ้านทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ได้แก่ บ้านเลขที่ 5 ม.11 ต.โคกแย้ ซึ่งขณะตรวจวัดมีค่าความเข้มข้นของฝุ่นละอองที่ได้ไม่เกินค่ามาตรฐานฯ แต่อย่างไร

7.2 สรุปผลการตรวจวัดระดับเสียง

จากผลการตรวจวัดระดับเสียง (Leq 24 ชั่วโมง) บริเวณบ้านเลขที่ 12/3 ม.10 บ้านหนองจอกใหญ่ ต.โคกแย้ พบว่า มีระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชม.เท่ากับ 65.6 เดซิเบลเอ และระดับเสียงสูงสุดเท่ากับ 98.8 เดซิเบลเอ บริเวณบ้านเลขที่ 5 ม.11 บ้านหนองจอกใหญ่ ต. โคกแย้ มีระดับเสียงเฉลี่ยเท่ากับ 68.7 เดซิเบลเอ และระดับเสียงสูงสุดเท่ากับ 94.9 เดซิเบลเอ บริเวณบ้านเลขที่ 28 ม.12 บ้านหนองพันอ้อม ต.โคกแย้ มีระดับเสียงเฉลี่ยเท่ากับ 59.6 เดซิเบลเอ และระดับเสียงสูงสุดเท่ากับ 92.5 เดซิเบลเอ และบริเวณบ้านเลขที่

38 ม.5 บ้านหนองมน ต.บ้านลำ มีระดับเสียงเฉลี่ยเท่ากับ 62.2 เดซิเบลเอ และมีระดับเสียงสูงสุดเท่ากับ 91.8 เดซิเบลเอ

เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานระดับเสียงทั่วไปเฉลี่ย 24 ชั่วโมง (Leq 24 hr.) พบว่า ทุกสถานีตรวจวัดมีค่าไม่เกินค่ามาตรฐานระดับเสียงทั่วไปเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ($\leq 70\text{dB(A)}$) และมีค่าไม่เกินระดับเสียงสูงสุด ($\leq 115\text{dB(A)}$) และเมื่อเปรียบเทียบกับผลการตรวจวัดครั้งที่ผ่านมา พบว่า มีค่าต่ำใกล้เคียงกัน

สรุปได้ว่ากิจกรรมการทำเหมืองแร่ดินเหนียวสีโดยวิธีเหมืองหาบของโครงการไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านเสียงที่รุนแรงต่อชุมชนโดยรอบโครงการ แต่อย่างใด

7.3 สรุปผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ

คลองหนองจอกใหญ่เป็นคลองชลประทานที่ไหลผ่านด้านหน้าโครงการ สภาพน้ำในคลองหนองจอกใหญ่มีระดับปานกลาง และพบว่ามีราษฎรสูบน้ำจากคลองในการทำนา สภาพปัจจุบันมีการทำนาบริเวณโดยรอบโครงการ จุดเก็บน้ำบริเวณก่อนผ่านพื้นที่โครงการ พบว่ามีค่าความเป็นกรด-ด่าง เป็น ค่าง่อนไปทางเป็นกลาง มีค่าตะกอนแขวนลอย เท่ากับ 77.0 มก./ลิตร ค่าตะกอนละลาย เท่ากับ 170 มก./ลิตร ค่าความขุ่น เท่ากับ 112 NTU และค่าความกระด้าง เท่ากับ 46 มก./ลิตร เมื่อผ่านพื้นที่โครงการบริเวณจุดเก็บน้ำคลองหนองจอกใหญ่หลังผ่านพื้นที่โครงการ พบว่า ค่าความเป็นกรด-ด่างมีค่า คือ 6.9 ค่าตะกอนแขวนลอยมีค่าลดลงเป็น 57.5 มก./ลิตร ค่าตะกอนละลาย 235 มก./ลิตร แต่ค่าความขุ่น 114 NTU และค่าความกระด้างเป็น 42 มก./ลิตร

เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานน้ำผิวดิน พบว่าค่าความเป็นกรด-ด่าง(pH) ทั้งสองจุดเก็บตัวอย่างคลองหนองจอกใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำผิวดิน (pH 5-9) ในสภาพปัจจุบันคลองหนองจอกใหญ่มีน้ำระดับปานกลาง ถึง มาก ที่นาส่วนใหญ่มีการทำนา เมื่อเปรียบเทียบกับผลการตรวจวัดครั้งที่ผ่านมา พบว่าค่าความขุ่น ของน้ำลดลงกับครั้งที่ผ่านมา

บ่อเก็บขัง ข2 มีน้ำขัง ต่ำกว่าระดับขอบบ่อประมาณ 3 เมตร น้ำตัวอย่างมีลักษณะสีเหลือง และมีตะกอน ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำพบว่าค่าความเป็นกรด-ด่างมีค่า 6.8 ค่อนข้างเป็นกรดอ่อน ค่าตะกอนแขวนลอยเท่ากับ 77.5 มก./ลิตร ค่าตะกอนละลายมีค่าเท่ากับ 135 มก./ลิตร ค่าความขุ่นเท่ากับ 124 NTU และค่าความกระด้างเป็น 40 มก./ลิตร เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานน้ำผิวดิน พบว่าค่าความเป็นกรด-ด่าง(pH) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำผิวดิน(pH5-9) โดยภาพรวมคุณภาพน้ำบ่อเก็บขัง ข2 มีความขุ่นลดลงมาก ปัจจุบันนกน้ำที่มาจากฝายและหากินบริเวณบ่อเก็บขัง ข2 และ ทางโครงการบริจาคน้ำจากบ่อเก็บขังเพื่อใช้ในการทำนา เนื่องจากน้ำมีปริมาณมาก และใช้ในการฉีดพรมน้ำบริเวณเส้นทางคมนาคม

สภาพบ่อเก็บขัง ข6 มีน้ำขัง ซึ่งเป็นผลมาจากโครงการขุดดินกั้นบ่อในการทำเหมือง น้ำตัวอย่างมีลักษณะสีเหลืองและมีตะกอนมาก ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำพบว่า ค่าความเป็นกรด-ด่าง 6.8 เป็นกรดอ่อน (อยู่ในค่ามาตรฐานฯ) ค่าตะกอนแขวนลอยเท่ากับ 163 มก./ลิตร ค่าตะกอนละลายมีค่าเท่ากับ 225

มก./ลิตร ค่าความขุ่นเท่ากับ 86 NTU และค่าความกระด้าง 38 มก./ลิตร เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานน้ำผิวดิน พบว่ามีค่าความเป็นกรด-ด่าง(pH) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำผิวดิน(pH 5-9) โดยภาพรวมคุณภาพน้ำบ่อเก็บซัง ข6 ขุ่นลดลง

กล่าวโดยสรุป สภาพพื้นที่และแหล่งน้ำทั่วไป มีการทำนามากขึ้น บริเวณใกล้เคียงพื้นที่โครงการใช้น้ำจากแหล่งน้ำของพื้นที่โครงการและบริเวณใกล้เคียง ได้แก่ บ่อเก็บซังน้ำภายในพื้นที่โครงการ , คลองหนองจอกใหญ่ เพื่อการทำนา และน้ำจากบ่อเก็บซังของโครงการยังใช้ในการฉีดพรมน้ำทางคมนาคม และบริเวณพื้นที่โครงการ คุณภาพน้ำทุกจุดตรวจวัดในขณะตรวจวัดพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำผิวดิน

7.4 สรุปผลการสำรวจทัศนคติบ้านราษฎร รัศมี 500 เมตรโดยรอบโครงการ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกบ้านราษฎร ทั้งหมด 7 หลังคาเรือน โดยรอบพื้นที่โครงการ พบว่า ส่วนใหญ่ รู้จักโครงการเป็นอย่างดี เนื่องจากเจ้าของโครงการเป็นคนที่ราษฎรส่วนใหญ่รู้จัก และเคยช่วยเหลือด้วยการบริจาคเงินในการถมที่ของชาวบ้านและวัดที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่โครงการและร่วมทำบุญในเทศกาลงานบุญต่างๆ ได้แก่ บริจาคค่าใช้จ่ายให้กับโรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่เดือนละ 3,000 บาท บ้านที่อยู่หมู่ 10 บ้านหนองจอกใหญ่ ตำบลโคกแย้ จะได้รับผลกระทบเรื่องของรถวิ่งผ่านบ้านเรือน ทำให้เกิดฝุ่นละออง และตอบว่ามีเศษดินติดล้อรถออกมาที่ถนน

ความคิดเห็นเรื่องผลกระทบต่างๆ พบว่า ทั้งหมดมีความคิดเห็นที่ไม่มีผลกระทบใดๆ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาที่ดีขึ้นไปกว่าเดิม จากการสำรวจ บริเวณใกล้กับพื้นที่โครงการ ไม่มีการขยายตัวของชุมชนปัจจุบันพื้นที่ใกล้เคียงโครงการส่วนใหญ่ไม่มีการทำนา หลายแห่งเลิกการทำนา เนื่องจากคนรุ่นปู่ตายาย ยกที่ให้ลูกหลาน ซึ่งมีงานทำในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม บางส่วนให้เช่าที่ดินทำนา บางส่วนเลิกทำนา และมีข้อเสนอแนะในเรื่องการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการอย่างเคร่งครัดต่อไป และส่วนใหญ่ไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และทั้งหมดมีทัศนคติเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่ไม่ดี รายได้ลดลง